

Το άσυλο και οι μετανάστες

Η ιστορία είναι πια γνωστή: 300 μετανάστες, άνθρωποι-σκιές, «χωρίς χαρτιά» και «χωρίς ιδιότητες» ή μάλλον με μόνη ιδιότητα αυτή της βιολογικής τους ύπαρξης, τραγικοί *homines sacri* που ακριβώς επειδή στερούνται κάθε νομικής υπόστασης δεν θεωρούνται άνθρωποι, κατέφυγαν στη Νομική Σχολή χρησιμοποιώντας το ύστατο μέσο για να ακουστεί η φωνή τους: την απεργία πείνας. Αποδιοπομπαίοι τράγοι στους οποίους φορτώσαμε τις ενοχές μας και το «κακό μας ριζικό» οι μετανάστες της Νομικής, διατάραξαν την κοινωνική μας αφασία, έγιναν μια ενοχλητική κραυγή της μελαγχολικής μας ρέμβης αλλά και βορά των σαρκοφάγων μέσων ενημέρωσης. Χρησιμοποιήθηκαν όμως και ως ένα ακόμη πρόσχημα της προσχεδιασμένης άρσης του ασύλου. «Η μετατροπή του πανεπιστημίου σε καταυλισμό μεταναστών υπερβαίνει τα όρια της ανοχής», δήλωσε οργισμένη η Υπουργός Παιδείας.

Μιαροί και μολυσμένοι οι μετανάστες, χωρίς χαρτιά, στέγη και ελπίδα καταρρώνουν και προσβάλλουν την εικόνα του πανεπιστημίου που ονειρεύεται η κυρία Υπουργός. Οι απέλπιδες και ανέστιοι δεν έχουν θέση μέσα στο πανεπιστήμιο των μάνατζερ και των επιχειρήσεων που θα θεραπεύει όχι πλέον τις επιστήμες αλλά το αδηφάγο παγκοσμιοποιημένο κεφάλαιο και την αγορά που καταβροχθίζει ζώες, αξιοπρέπεια και όνειρα.

Στο πανεπιστήμιο που ονειρεύεται η κ. υπουργός αλλά και σύσσωμη η αξιωματική αντιπολίτευση διά στόματος του αρχηγού της είναι σαφές ότι δεν χωρά πλέον το άσυλο. Έχει ξεπεραστεί προ πολλού και δεν χρησιμεύει σε τίποτα, δήλωσε η Ν.Δ. και σε αγαστή σύμπνοια με την κυβέρνηση ετοιμάζεται να καταθέσει πρόταση νόμου για την κατάργηση του ασύλου. «Μονωμένο», «απόρθητο», απρόσβλητο από «μιάσματα» και «απόβλητους» της πόλης πρέπει να είναι το σύγχρονο πανεπιστήμιο. Από τους «αθλίους» της και τους «κολασμένους» της. Από φωνές διαμαρτυρίας και κραυγές απόγνωσης, κινήματα, τριγμούς και εξεγέρσεις. Το σύγχρονο πανεπιστή-

Η Φ. Βάκη διδάσκει Φιλοσοφία στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο.

μιο πρέπει να επιδίδεται απερίσπαστο στο έργο της μαζικής παραγωγής κοινωνικά και πολιτικά λοβοτομημένου πλην εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού κωφεύοντας στους ικέτες των «δουνουτούδικων» εποχών του απόλυτου ευτελισμού της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας. Άλλωστε η κατάργηση του ασύλου θα λύσει επιμέρους και αυτό που ο καθηγητής Καλύβας (όταν δεν επιδίδεται στην αποκατάσταση του δοσιλογισμού στην Ελλάδα) έχει πλειστάκις διαγνώσει ως χρόνιο «απόστημα» της ελληνικής κοινωνίας: την πεζοδρομιακή (sic) και επομένως αφόρητα λαϊκιστική λογική της Μεταπολίτευσης.

Το άσυλο δεν θα υπήρχε ποτέ σε μια δημοκρατία. Το άσυλο υπάρχει όπου υπάρχει ανομία, εκμετάλλευση, εξαθλίωση. Το άσυλο δεν είναι μόνο χώρος ελεύθερης διακίνησης των ιδεών αλλά και ανάδειξης κοινωνικών προβλημάτων. Υπεράσπισης πολιτικών και ανθρώπινων δικαιωμάτων που ποδοπατούνται βάνανυσα. Το παράδοξο –έως γκροτέσκο– είναι βεβαίως ότι όσοι υπεραμύνονται της άρσης του το κάνουν εις το όνομα της «δημοκρατίας». Είναι απορίας άξιον τι είδους δημοκρατία είναι αυτή όταν η υπουργός σήμερα επιτακτικά ανακοινώνει ότι η διαχείριση του ασύλου δεν θα είναι πλέον αρμοδιότητα των πρωτάνεων αλλά του διαβόητου Συμβούλιου Διοίκησης που θα είναι διορισμένο –ουδείς γνωρίζει από ποιούς και πώς– και θα απαρτίζεται και από εξωπανεπιστημιακούς παράγοντες. Δεν μας κλείνει το μάτι μόνο για τη δρομολογημένη μοίρα του ασύλου αλλά και για το νόμο που ετοιμάζεται να περάσει παρωδώντας για μια ακόμη φορά την έννοια «διάλογος» ή «διαβούλευση». Και είναι απορίας άξιον τι είδους δημοκρατία είναι αυτή όταν η Εισαγγελία καλεί τον Πρύτανη και μέλη της Επιτροπής Αλληλεγγύης με την κατηγορία της... παράνομης διακίνησης μεταναστών. Μήπως θα έπρεπε να καλέσει τους λαθρέμπορους ή τους υπερεκμεταλλευτές της εργασίας των μεταναστών που ανασφάλιστη και απλήρωτη έχτισε τη «μεγάλη Ελλάδα» του Σημίτη;

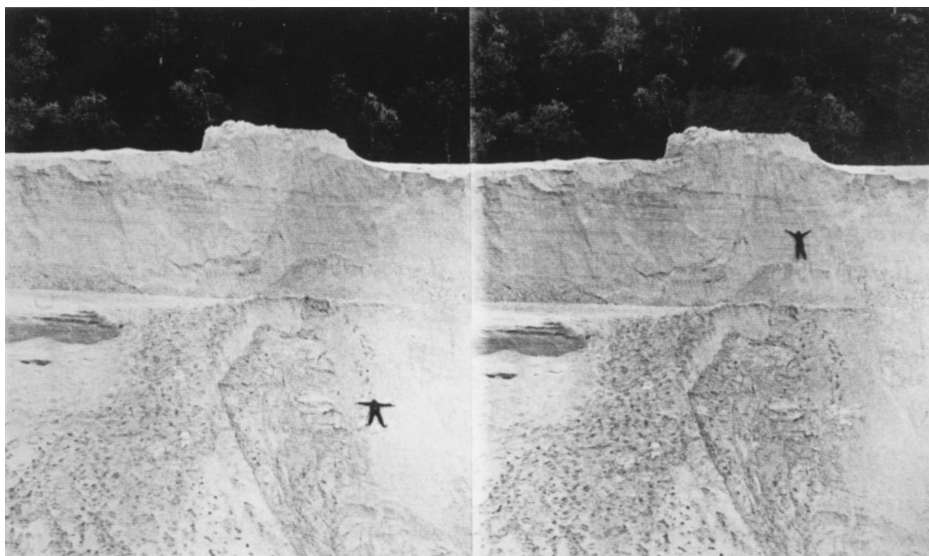
Το κτήριο της Νομικής είναι ένα από τα τελευταία σύμβολα αντίστασης. Έδωσε άσυλο και φωνή σε φοιτητές και εργάτες, έγινε το πρώτο κέντρο του αντιδικτατορικού αγώνα και από παράδειγμα του πανεπιστημίου ως εργαστηρίου οραμάτων, ιδεών, συζητήσεων, φαντασίας που κοινωνούνται στην πόλη και δεν μένουν κεκλεισμένων των θυρών ενός παραγωγικού πλην αποστειρωμένου και αντιδημιουργικού «κέντρου εκπαίδευσης» αλλά όχι παιδείας. Στο πανεπιστήμιο που ονειρεύεται η κ. υπουργός και τα think tank της τα οποία θα πλαισιώσουν ενδεχομένως τα νέα Συμβούλια Διοίκησης θα πρέπει να αποβληθούν διά παντός όχι μόνο οι μικροί μετανάστες αλλά και κάθε μνημονικό ίχνος. Να σβηστούν τα συνθήματα και η ιστορία. Τα σύμβολα και οι υπομνήσεις ξεγεράσεων και αγώνων για έναν καλύτερο κόσμο. Άλλωστε η ιστορία ξαναγράφεται εκ νέου χωρίς ΕΑΜ και Πολυτεχνεία και στα σχολεία έγινε προαιρετικό μάθημα.

Οι μετανάστες κατέφυγαν στη Νομική Σχολή για να ζητήσουν δικαιοσύνη. Και η διδασκαλία του νόμου χωρίς το αίτημα της δικαιοσύνης εκπίπτει σε μανάτζμεντ των

τεχνικών της εξουσίας. Όπως έγραψε και ο καθηγητής της Φιλοσοφίας του Δικαίου Κώστας Δουζίνας: «Πετώντας έξω τους απεργούς αυτό που θα πετάξουν έξω από τη Σχολή του Νόμου είναι η Δικαιοσύνη». Αυτό άραγε δεν το σκέφτηκαν οι 35 πανεπιστημιακοί δάσκαλοι που, ενώ περιβάλλουν με φιλόδοξα αισθήματα τους μετανάστες (λες και η φιλανθρωπία υποκαθιστά το Δίκαιο), ολοφύρονται για «την κατάχρηση του κτηρίου της Νομικής από παντός είδους ομάδες» την οποία ταυτίζουν με την «πλήρη καταρράκωση των θεσμών της δημοκρατίας» και ζητούν να προσταυτεί το κτήριο σε καθημερινή βάση; (*Καθημερινή*, 29 Ιανουαρίου)

Δεν χωρούν οι μετανάστες στο νέο πανεπιστήμιο του ΔΝΤ και των μνημονίων. Απορρίμματα στις χωματερές της ιστορίας και τυφλοπόντικες στα λαγούμια της πόλης. Όσον αφορά τους πιο «προοδευτικούς» εξ ημών, ας τους περιβάλλουμε με τη θαλπωρή που μας υπέδειξε η τόσο δημοφιλής στις εποχές της παγκοσμιοποίησης αλλά όχι διεθνισμού ή έστω κοσμοπολιτισμού πολυπολιτισμικότητα που θυμίζει τη συμπαθεια ή τον οίκτο του Διαφωτισμού απέναντι στους «εγγενείς άγριους» και «εξωτικούς». Ας σεβαστούμε τη «διαφορά» τους, αλλά μακριά από μας ιδέες πολιτικής ισότητας.

Ο Γάλλος φιλόσοφος Ζακ Ρανσιέρ, που επισκέφθηκε στις 25 Ιανουαρίου την Αθήνα, περιέγραψε την εποχή μας ως την εποχή του «μίσους για τη δημοκρατία». Διότι τι άλλο είναι η δημοκρατία, γράφει στο ομότιτλο βιβλίο του, παρά μια έλλειψη διάκρισης, η εξουσία (οξύμωρον) μιας συνέλευσης ίσων. Μια διακυβέρνηση άναρχη η οποία δεν θεμελιώνεται σε τίποτε άλλο εκτός από την απουσία κάθε τίτλου διακυβέρνησης. Τρεις αιώνες περίπου πριν και τριάντα χρόνια πριν από τη Γαλλική Επανάσταση ο Ρουσώ έγραφε στο *Κοινωνικό συμβόλαιο*: «Να απαρνηθείς την ελευθερία σου, σημαίνει ότι απαρνείσαι την ιδιότητά σου ως ανθρώπου». Βίος στερημένος πολιτικών δικαιωμάτων είναι βίος αβίωτος. Διαφορετικά διατυπωμένο: ο ανθρωπίνος βίος όταν ταυτίζεται απλώς με τη βιολογική ύπαρξη ισοδυναμεί με θάνατο. Ενδεχομένως ο Ρουσώ και ο Ρανσιέρ να μη χωρούσαν στο πανεπιστήμιο της εποχής του μίσους για τη δημοκρατία που υποκαθιστά τη δικαιοσύνη ως θεωρία και πράξη με τη security. Επιπλέον πόσα χρήματα θα μπορούσε να αποφέρει ένα πρότζεκτ με θέμα την ισότητα, την ελευθερία, τη δημοκρατία και την κριτική; Το μόνο σίγουρο πάντως είναι ότι δεν θα μπορούσαν σήμερα να γίνουν Υπουργοί Παιδείας.

Τζίνα Πέιν, Χωρίς τίτλο, 1970.